

Hana ir karšto šokolado revoliucija

– Močiute, papasakok mums tą istoriją dar kartą! – vienu balsu sušuko susižavėję dvyniai, užsilipę šalia jos ant didelio samanoto suoliuko sodo pavėsinėje.

Močiutė Nora nusijuokė ir patraukė nuo veido pilkas garbanas. Saulės šviesa sužibo pro virš jų esantį kupolą, mesdama lapų šešėlius ant jos raukšlėtų rankų.

– Vėl Hanos istorija? Jūs dviese niekada nuo jos nepavargstate.

– Ne, – tarė Lilė, apkabindama savo kelius.

– Ypač ta dalis apie kavinę, – pridūrė Leo, išplėtęs akis. – Ir žuvis!

Nora gurkštelėjo iš savo biologiškai skaidaus arbatos puodelio ir nusišypsojo.

– Gerai Tai buvo prieš penkiasdešimt metų, kai žmonės dar naudojo plastiką tarsi jis augtų ant medžių. Mes nebuvo tokie protingi ir atsargūs kaip dabar. Neturėjome išmaniųjų vandenynų ar komposto kreditų (taškų, kuriuos gauname iš vyriausybės už tinkamą organinių atliekų, pavyzdžiui, maisto likučių, kompostavimą). O Hana... na, ji buvo maždaug tavo amžiaus.

– Ar ji buvo tikra? – pusbalsiu paklausė Lilė.

– O taip, – atsakė Nora. – Aš tai žinau, nes ją pažinojau. Mes buvome geriausios draugės.

– Tu buvai draugė su Hana? – sušnibždėjo Leo.

Nora paslaptینگai nusišypsojo.

– Leiskite man papasakoti, kaip viskas prasidėjo...

Tai buvo lietingas 2025 m. antradienis, ir Hana traukė savo motinos paltą prie „Munchies Coffee“ kavinės.

– Šiandien nenoriu šokolado, mama, – sakė ji, žiūrėdama į krepšelį prie kasos.

Mama susiraukė.

– Bet tai tavo mėgstamiausias, su sūdyta karamele!

– Žinau, – atsakė Hana, braukdama batus grindimis. – Bet jie visada jį įvynioja į plastikinę pakuotę. Kiekvieną kartą. Tai šimtai vienetų per savaitę. Kur, tavo manymu, visa tai patenka?

Mama mirktelėjo.

– Na... į šiukšliadėžę?

– Būtent! – sušuko Hana. – O tada vėjas jį nuneša į jūrą, žuvis juo užspringsta ir... fui. Kodėl jie negali naudoti popieriaus ar ko nors panašaus?

Barista su žaliai nudažytais antakiais tai išgirdo.

– Atsiprašau, vaikelį, – maloniai tarė ji. – Tai įmonės politika. Bet tu visada gali atsisakyti šokolado.

– Aš atsisakiau! – pasakė Hana. – Bet niekas kitas to nedaro!

Ji išbėgo iš kavinės su karštu šokoladu rankose.

Tą naktį Hana negalėjo užmigti. Ji vartėsi ir sukosi, galvodama apie delfinus, įstrigusius plastike, jūrų žuvėdras, lesiančias įvyniojimus, vėžlius, įsipainiojusius į maišelius.

Paryčiais ji jau turėjo planą.

– Gerai, komanda, – tarė ji, stovėdama ant klibios suoliuko mokyklos kieme. – Kas iš jūsų mėgsta šokoladą?

Visi pakėlė rankas.

– Kas iš jūsų mėgsta žuvį?

Rankų buvo mažiau, bet vis tiek dauguma.

– O kas iš jūsų mano, kad šokoladas neturėtų žudyti žuvų?

Tai pritraukė dėmesį. Visi atsisuko.

– Tada pasirašykite čia! Hana pakėlė rankų darbo peticiją. – Mes prašome „Munchies Coffee“ kavinės nustoti naudoti plastiką savo nemokamoms dovanėlėms. Mes norime kompostuojamų, biologiškai skaidžių, žuvims nekenksmingų įvyniojimų!

– Kas yra peticija? – paklausė penktos klasės berniukas.

– Tai tarsi šaukimas ant įmonės, bet mandagiai ir raštu.

Po savaitės Hana ir grupė jos mokyklos draugų, apie dvidešimt žmonių, nuėjo į artimiausią „Munchies Coffee“ kavinę su krūva popieriaus ir dideliu ryžtu.

Rudą prijuostę vilkintis vadybininkas mirktelėjo jiems.

– Norite, kad nuneščiau tai į pagrindinę buveinę? – paklausė jis.

– Taip, – atsakė Hana. – Arba galime kasdien stovėti čia su plakatais „Šokoladas žudikas“.

Vadybininkas atsiduso.

– Gerai, gerai. Aš perduosiu.

Ir tada... viskas pradėjo keistis.

Po dviejų mėnesių „Munchies“ socialinių tinklų puslapiuose pasirodė didelis pranešimas:

– Įdomios naujienos! „Munchies Coffee“ tampa ekologiška! Nuo kito mėnesio mūsų šokolado įvyniojimai bus visiškai kompostuojami! Dėkojame Leixlip pradinės mokyklos mokiniams už įkvėpimą!

Hanos širdis beveik sprogo.

– Ir tai, – tarė močiutė Nora, – buvo tik pradžia.

– Ką ji dar padarė? – uždusęs paklausė Leo.

– Ar ji tapo, pavyzdžiui, prezidente? – paklausė Lilė.

Nora nusijuokė.

– Ne visai. Bet ji pakeitė ne vieną įstatymą. Matai, Hana suprato, kad darydama gerus darbus planetai ji jaučiasi... gerai. Ne tas gerumas, kuris džiugina tik akimirką – linksmas ir lengvas. O gilus, prasmingas gerumas.

– Kaip mes jaučiamės po to, kai surenkame šiukšles parke pagal „Švarūs miestai“ iniciatyvą! – pasakė Lilė.

– Būtent, – atsakė Nora. – Ji įkūrė ekologijos klubus mokykloje. Tada – žaliuosius klubus savo mieste. Ji padėjo suprojektuoti miesto sodus, sukūrė internetinius seminarus apie švarią energiją, o kartą... kartą ji netgi atsisakė darbo didelėje korporacijoje, nes jie nenorėjo nustoti išmesti atliekų.

– Oho, – pasakė Leo.

– Ji padarė didelę įtaką gamtos kapitalui, – tęsė Nora.

– Gamtos kam? – paklausė abu vaikai.

– Tai reiškia gamtos, švaraus oro, vandens, bičių, medžių vertę. Hana parodė, kad rūpinimasis šiais dalykais nėra tik medžių apkabinimas. Tai yra išlikimas. Laimė. Viltis.

– Ar visi jos klausė? – paklausė Lilė.

– Iš pradžių ne, – prisipažino Nora. – Kai kurie juokėsi. Kai kurie vadino ją „žaliąja keistuole“. Bet ji nesustojo. Ir kiekvieną kartą, kai ji imdavosi veiksmų, prisijungdavo vis daugiau žmonių. Dėka ekologinių klubų ji sutiko savo geriausius draugus. Ji rado savo karjerą „gydydama“ miestus ir atkurdama gamtą. Ir... ji tapo žmogumi, kurį visame pasaulyje gerbė.

Dvyniai pažvelgė vienas į kitą išplėstomis akimis.

– Ar ji buvo žinoma? – paklausė Leo.

– Ji niekada to nenorėjo, – atsakė Nora, lėtai atsistodama. – Bet galiausiai žmonės klausėsi. Jie pasikeitė, nes pamatė, ką gali padaryti vienas žmogus.

Ji parodė į stiklinį kupolą virš jų.

– Matote? – paklausė ji. – Tai kvėpuojantis dangus. Tai saulės energija auginamos samanos. Tai mūsų sodą maitinančios regeneruotos lietaus vandens atsargos. Visa tai egzistuoja, nes tokie žmonės kaip Hana kovojo už tai. Ji ne tik gelbėjo žuvis, ji gelbėjo mus.

Lilė prisiglaudė prie močiutės.

– Noriu būti tokia kaip Hana.

– Aš taip pat, – pridūrė Leo.

Nora nusišypsojo, šiek tiek liūdnai.

– Na, manau, kad galite būti, – tarė ji, dabar jau švelnesniu balsu. – Jūs turite jos ugnį.

Dvyniai mirktelėjo.

– Ką turi omenyje? – paklausė Leo.

– Ji niekada nepasidavė. Ji tikėjo, kad maži veiksmai paskatina didelius pokyčius. Ir ji visa tai darė nesiekdama šlovės ar turtų.

Lilė žvelgė į močiutę prisimerkusi akis.

– Atrodo, kad tu viską apie ją žinai...

Nora sustingo. Tada, su šelmiška šypsena akyse, ji pasakė:

– Na... galbūt todėl, kad aš esu Hana.

Dvyniai išsižiojo.

– KAS?! – jie sušuko vienu balsu.

– Aš pakeičiau savo vardą, kai man suėjo 30 metų, – su šypsena pasakė Nora.

– Per daug žmonių pradėjo mane vadinti „šokoladine mergaite“. Norėjau šiek tiek ramybės ir tylos.

Leo pašoko.

– Tu esi ji? Tu tikrai viską pradėjai?

– Man padėjo, – sušnibždėjo Nora. – Niekas nepakeičia pasaulio vienas. Bet taip, mano pirmas žingsnis buvo pasakyti „ne“ plastiko įvyniojamam šokoladui.

Lilė ją stipriai apkabino.

– Tu esi mano herojė.

– O jūs, – tarė Nora, apkabindama jas, – esate mano palikimas.

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

léargas

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga.